

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Stev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX. Telefon št. 552. LJUBLJANA, dne 12. junija 1926. Telefon št. 552. STEV. 67.

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Včeraj so se vršila v zbornici za trgovino, obrt in industrijo važna zborovanja. Predpoldne so zasedali posamezni odseki, v katerih se je razpravljalo in sklepalo o predlogih za trgovinsko pogodbo s Španijo in Belgijo, o važnih načelnih obrtnopravnih vprašanjih, o koncesijskih in dispenznih provizijah, o vajenstvu, o vzdrževanju borz dela itd. Popoldne ob 2. se je začela

plenarna seja,

ki jo je ob navzočnosti vladnega zastopnika, načelnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. R. Marna otvoril zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. z izčrpnim programatičnim govorom, tekom katerega je v markantnih potezah orisal sedanji težki položaj gospodarstva v Sloveniji ter načrtal smeri, katerim bo sledil v svojem delovanju kot zbornični predsednik. Z iskrenimi besedami je apeliral na vse zbornične člane, da se združijo k skupnemu delu. Deloval bo za tem, da se za zbornične volitve najde kompromis in da se poglobijo stiki med zbornico in strokovnimi organizacijami, tako da se omogoči gospodarskim krogom v lepem harmoničnem soglasju doseči največje uspehe.

Zbornično tajništvo, ki je bilo v svojem delovanju vedno na višku, mu bo pri teh njegovih stremeljenjih uspešno pomagalo, enako pričakuje tudi od vseh članov. (Izvajanja predsednika g. Jelačina objavimo v prihodnji številki, v kolikor nam bo mogoče, v polnem obsegu.)

Po končanem programatičnem govoru je g. predsednik naznanil, da je ministrstvo vzelo na znanje sklep zadnje plenarne seje o izposojilu za zbornični stavbeni fond pri penzijskem zakladu in o tečaju za strokovno izobrazbo učiteljev na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah, ki se bo vršil od 12. do 31. julija na Tehnični srednji šoli v Ljubljani. Nadalje je govoril o napovedani interpelaciji v skupščini o vzrokih gospodarske krize, pri kateri bodo imeli zastopniki Slovenije priložnost opozoriti na hibe in pogrške v naši industrijski politiki temeljem informacij, ki so jih prejeli od gospodarskih zastopstev. G. predsednik je podal nato tudi izčrpano poročilo o zborničnih finančnih, na kar je prosil tajnika g. dr. Frana Windischerja, da poda

tajniško poročilo.

Tajnik g. dr. Fr. Windischer je podal izčrpen pregled o delovanju zbornice od zadnje plenarne seje. Poročilo, katero je vzela zbornica odobrilno na znanje, priobčujemo na drugem mestu.

Tajniškemu poročilu je sledilo

poročilo o gradbi zborničnega poslopja in o pokritju gradbenih stroškov, ki ga je podal zbornični podpredsednik g. Ivan Ogrin. Dela, ki so, zlasti kar se tiče kamnoseških, prave umetnine, so se zavlekla, vendar je upati, da bo do jeseni vse končano. V svrhu adaptacije aule, ki vodi od glavnega vhoda v zbornico do stopnišča in za eventualna druga dela, ki jih bo treba še izvršiti, je plenum dovolil povišanje stavbenih kreditov za 250 tisoč dinarjev.

Izčrpano poročilo o načrtu zakona

o gospodarskem svetu

je podal zbornični tajnik g. Ivan Mohorič. Njegov referat prinašamo na drugem mestu.

K poročilu se je oglasil k besedi zbornični svetnik g. Iv. Rebek, ki je naglašal, da bi se moralo stremeti za tem, da se delokrog gospodarskega sveta razširi. Na njegova izvajanja je obrazložil g. Mohorič podrobneje določila načrta, ki obsegajo delokrog gospodarskega sveta. K poročilu sta še govorila zbornična svetnika gg. J. Lenarčič in Drag. Hribar, nakar je zbornični predsednik zaključil debato in se je poročilo tajnika g. Mohoriča soglasno odobrilo.

Načrt zakona o izjednačenju davkov.

O načrtu zakona o izjednačenju davkov, ki spada danes med najbolj aktualna vprašanja gospodarskih krogov, je poročal zbornični konzulent g. Fr. Zagar. Tudi njegovo poročilo, ki vsebuje smernice delovanja zbornice v davčno-političnih vprašanjih, bomo priobčili dobesedno, ker bo brez dvoma živahno zanimalo vse naše čitatelje.

K poročilu konzulenta g. Zagarja je zbornični svetnik g. Jakob Zadravec izjavil, da je pri površnem pregledu novega načrta jasno razvidno, da bodo morali tudi po tem načrtu, ako se zakon, nositi največja bremena obrtniki in trgovci in to potom v načrtu predvidene pridobnine. Ugotavlja, da bi bila po novem načrtu nekoliko razbremenjena zemljiška posest, da bi bil tudi razredni davek kolikortoliko znosljiv, da bi se tudi obdavčbe hišnih posestnikov glede najeminskega davka nekoliko omilile, da pa je nameravana obdavčitev obrtnikov in delavcev tako visoka, da ne bodo ti, tudi ako se načrt realizira, nikakor na boljšem. Navajal je za te trditve tudi konkretne primere.

Zbornični svetnik g. I. Lenarčič je govoril o davčni praksi in zlasti poudarjal, da sedanja praksa pri ocenitvi negativnih uspehov sploh ne upošteva. Delajo ji težave, ako moreš izkazati tudi še tako majhen dobiček, na zgube v gospodarstvu, ki so danes običajne, se pa sploh ne ozirajo. Finančni odsek zbornice je predloge temeljito proučil in poročilo g. Zagarja se mora nespremenjeno odobriti.

Tudi predsednik g. Jelačin priporoča, da plenum prečilo referenta neizpremenjeno odobri, nakar je zbornica poročilo soglasno odobrila.

Samostojni predlogi.

Zbornični svetnik g. Jakob Zadravec, je z ozirom na to, ker osebno prometne razmere na glavni progi Maribor — Vel. Kaniža ne zadostajo potrebam prebivalstva vzhodno od Ormoža, to je potnikom iz Središča, iz celega Medjimurja ter iz onega dela Prekmurja, ki gravitira na progo Ledava—Čakovec, predlagal, da se gotove dosedanje zveze spremeni in uredijo tako, da bodo odgovarjale potrebam. Zbornica je predlog soglasno odobrila.

Nadalje je g. Zadravec stavljal predlog glede zopetne uvedbe omenjenih stavbenih koncesij; kar je plenum tudi soglasno sprejel. Zbornični svetnik g. Konrad Elsbacher je stavljal predlog, da se

Načrt zakona o gospodarskem svetu.

(Poročilo zborničnega tajnika g. Ivana Mohoriča.)

Po anketi, ki se je vršila 24. aprila 1925, je stopilo vprašanje gospodarskega sveta zopet nekoliko v ozadje.

V toku letošnje pomladi pa je na podlagi rezultatov, ki so se izkristalizirali tekom dolgotrajnih razprav na lanskoletnih konferencah izdelalo ministrstvo trgovine in industrije nov načrt, ki predstavlja novo kompromisno fazo v vprašanju uzakonitve gospodarskega sveta.

Za ta načrt je sklicalo ministrstvo letos dne 29. aprila konferenco zbornic in interesiranih organizacij, na katere dnevni red je bilo stavljeno predvsem vprašanje finansiranja odnosno vzdrževanja gospodarskega sveta. Ministrstvo je predlagalo naj bi se gospodarske korporacije izjavile, ali so pripravljene, da bodo vzdrževale gospodarski svet same iz lastnih sredstev, da bi se mogel zakon o gospodarskem svetu takoj predložiti Narodni skupščini in aktivirati njegovo delovanje že v teku finančne perijode 1926/27, za katero državni proračun ne predvideva za gospodarski svet nikakih kreditov.

Na tej prvi konferenci so podale beograjske komore odločno negativno izjavo, poudarjajoč, da gospodarski svet ni predstavitev gospodarskih korporacij, marveč državna ustanova, ki jo predvideva Vidovdanska ustava, in da jo kot tako ima vzdrževati država. Podobna negativna izjava je bila

sprejeta tudi na konferenci gospodarskih organizacij v Zagrebu dne 1. junija ter je vsled tega nadaljevanje ankete v Beogradu dne 4. junija poteklo negativno. Pa tudi z ostalimi določbami novega projekta gospodarske organizacije niso bile zadovoljne, kljub temu, da je v njem usvojenih mnogo želj in zahtev, ki so jih stavile gospodarske organizacije.

Dočim je lanskoletni načrt še predvideval sestavo plenuma na ta način, da tvorijo eno četrtino zastopniki resortnih ministrov, eno četrtino strokovnjaki, ki jih imenuje minister in le polovico predstavitev gospodarskih krogov, predvideva nov projekt že dve tretjini predstavitev gospodarskih organizacij in le eno tretjino zastopnikov ministrstev in strokovnjakov. Celotno število članov gospodarskega sveta je predvideno na 120, od tega 80 predstavitev glavnih profesionalnih organizacij. Od njih pripade po 15 na trgovino, industrijo in obrt, 20 na predstavitelje kmetijstva, 7 na delavstvo, 4 pomorstvo in 4 denarništvu.

Načrt določa, da bo minister s pravnikom odredil, katere gospodarske organizacije imajo pravico predlagati k imenovanju kandidatov za gospodarski svet in kakšno število. Te določbe so se splošno označile kot nezadovoljive in je zato ministrstvo pozvalo komore, da formulirajo konkretno

Ratifikacija trgovinske in plovne pogodbe z Italijo.

Dne 9. t. m. je narodna skupščina razpravljala o konvencijah z Italijo, ki jih je 7. t. m. podpisal trgovinski minister dr. Krajač in ki se nanašajo na ureditev trgovinskih odnošajev in na plovbo med našo državo in Italijo. Narodni skupščini sta bili tudi predloženi dve veterinarski konvenciji. Naše slutnje, da se bo pogodba in konvenciji ne glede na težke posledice, ki jih imajo za našo državo, vendar sprejele, se je žal uresničila.

zbornica zavzame za podaljšanje vozne smeri potniških vlakov št. 614 in 621 iz postaje Celje v Ljubljano in nazaj. Ker ni za izvedbo tega nobenih prometno tehničnih ovir, je v interesu prebivalstva, državnih oblasti v Celju in Laškem ter tujkega prometa pričakovati, da bo ljubljanska direkcija tej zahtevi čimprej ugodila.

Nato je svetnik g. Janko Horvat stavljal predlog, da se v Ljubljani ustanovi poslovalnica odnosno ekspozitura Okrožnega urada, ker povzroča pošiljanje bolniških prijav po pošti interesentom večkrat neprijetnosti. Zbornica se naj za ta njegov predlog zavzame.

Konferenca zbornic.

Predsednik g. Jelačin poroča o konferenci zbornic, ki se vrši v Ljubljani 24. in 25. t. m. Zbornica priredi udeležencem konference dne 24. zvečer v veliki dvorani Kazine rout. G. predsednik prosi, naj bi se vsi navzoči gg. tovariši, ki se udeležijo routa, že danes prijavili. Odsotni gg. se bodo o tem pisмено obvestili.

Ker se ni oglasil nikdo več k besedi, se je predsednik g. Ivan Jelačin zahvalil vsem navzočim za sodelovanje ter zaključil sejo.

Na skupščinski seji je minister dr. Krajač v svojem govoru poudarjal veliko gospodarsko važnost predložene pogodbe, ki sloni na modernih principih in se približuje tipu predvojnih trgovinskih pogodb. Namen pogodbe je utrditi mir in zagotoviti medsebojne gospodarske interese.

Poslanec g. Smodej je ostro kritiziral pogodbo, podrobno je analiziral posamezna določila in je navajal stvarne razloge, ki kažejo, da bo imela od pogodbe koristi samo Italija, zlasti velja to glede plovne pogodbe. Izčrpano je tudi govoril o položaju Zadra in o narodnih manjšinah v Italiji. Izjavil je, da bo njegov klub glasoval proti ratifikaciji. Odločno stališče je zavzel tudi poslanec Grisogono in J. Jovanovič, ki sta tudi v imenu svojih klubov izjavila, da bodo vsi člani glasovali proti ratifikaciji.

Sledilo je slednjič glasovanje, glasom katerega je bila pogodba sprejeta v načelu s 148 glasovi proti 29, v podrobnosti pa s 149 proti 28.

Po končanem glasovanju je skupščinski predsednik sporočil, da je zunanji minister dr. Ninčič predložil še 20 takozvanih nettunskih konvencij, o katerih bo skupščina razpravljala na prihodnji seji.

LJUBLJANSKI VELESEJEM — ZASEDEN.

Uprava ljubljanskega velesejma nazonanja vsem zamudnikom - interesentom, da je za vse branše v notranjosti paviljonskih zgradb ves razstavni prostor zaseden.

Na razpolago je še nekaj pokritega polodprtega prostora v paviljonih F, G, medtem ko je ta kategorija prostora v ostalih paviljonih tudi popolnoma zasedena.

Nujno se naproša zamudnike, ki se zanimajo za polodprti prostor, da pospešijo svoje prijave.

svoje pripombe k načrtu zakona ter jih v toku 10 dni dostavijo Industrijski komori v Beograd, kjer bo poseben odbor, sestojč iz tajnikov beograjskih komor in organizacij, sestavil za bodoči sestanek, ki se ima vršiti dne 21. in 22. junija v Zagrebu, kompromisni predlog, da se po možnosti doseže čim popolnejši sporazum vseh interesov in želj. Zagrebški krogi so na konferencah, ki so se vršile v toku preteklih dni, podvrgli cel načrt podrobni kritiki in formulirali i glede sestave plenuma, kakor tudi glede sestave izvršnega odbora mnogo bistvenih izpreminjvalnih predlogov. Pri tem so se glede sestave plenuma naslonili na lanskoletni kompromis, ki je predvideval 110 delegatov gospodarskih krogov. Pri reviziji so zmanjšali njihovo število na 104 člané, od katerih naj bi odpadlo na zastopnike poljedelstva 32, nadalje na 16 na zastopnike trgovine, obrta in industrije, 12 na zastopnike denarstva, 5 pomorstva in 7 delavstva, 16 članov naj bi se imenovalo iz krogov strokovnjakov. Zastopniki ministrstev naj bi fungirali po njihovem predlogu v gospodarskem svetu le kot referenti odnosno kot eksperti.

Gospodarski krogi iz našega zborničnega področja bi imeli pri tej sestavi brez poljedelcev in delavcev 8 članov in sicer po dva za trgovino, industrijo, obrt in denarstvo.

V ostalem je, kakor omenjeno, sestava plenuma, ki bo sklican k zasedanju le enkrat do dvakrat na leto in katerega kompetenca je v glavnem omejena na verificiranje mandatov, volitev strokovnih odborov, predsedništva in eksekutive ter sestavo poslovnika in pravilnika za eksekutivo, za nas manjšega pomena, ker bo težišče vsega dela v stalnih odborih in v eksekutivi. Stalnih odborov predvideva načrt 6 in sicer za poljedelstvo, industrijsko in obrtno skupaj, za trgovsko in prometno politiko skupaj, nadalje za novčarstvo ter za socialno in pa finančno politiko.

Predlaga se izprememba na 8 odborov in sicer na ta način, da se na mesto skupnega odbora za industrijsko in obrtno politiko osnuje za vsako stroko poseben odbor. Istotako na mesto skupnega odbora za trgovsko in prometno politiko tudi za vsako stroko poseben odbor. Odbori naj bi bili sestavljeni tako, da bi bili v onih odborih, ki predstavljajo posamezne gospodarske panoge, člani prvenstveno predstavitelji dotične gospodarske panoge.

Glede izvršnega odbora predvideva načrt ministrstva, da od 24 članov volijo 6 članov stalni odbori, ostalih 18 pa plenum in sicer iz vrst onih, ki niso člani stalnih odborov. Te številke se sedaj, z ozirom na predlagano povišanje števila stalnih odborov od 6 na 8, tudi v istem razmerju izpremenijo. To so glavne bistvene izpremembe v službenem načrtu.

Tajniško poročilo o delovanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

v dobi od 20. aprila do 10. junija 1926.

Naš splošni notranji gospodarski položaj je ostal v dobi od zadnje plenarne seje skoro neizpremenjen. Izgledi na žetev so po sedanjem stanju posevkov z malimi izjemami prav dobri. Naša trgovinska bilanca za leto 1925 je po nedavno objavljenih podatkih s 13 milijona zlatih dinarjev aktivna. Vrednost dinarja je ostala tudi preko najtežjih pomladanskih mesecev stabilizirana. Notranja kupna sila dinarja se v zadnjih dveh mesecih ni nič ojačila. Indeks cen poljskih pridelkov znaša še vedno 1420, dočim dosega indeks cen industrijskih izdelkov 1705, v gradbeni stroki pa celo 1890. Ugotoviti moramo, da naša carinska politika ne jemlje na to okolnost prav nikakega obzira. Ponovna akcija Narodne banke pri denarnih zavodih za znižanje obrestne mere dosedaj še ni pokazala željenega uspeha, predvsem ker se davčna obremenitev in socialne dajatve niso znižale v razmerju porasta vrednosti dinarja. Položaj davkoplačevalcev je ostal vsled padajočih rentabilite obratov kritičen. Nedavno objavljena uradna statistika davčnih eksekucij izkazuje v I. četrtletju letošnjega leta 8.168 mobilarnih rubežev, 38 mobilarnih prodaj in 73 primerov vknjižb. Zaostanki na neplačanih davkih iz prejšnjih let pa se lahko cenijo na 10.000.000 Din.

Od celokupnega kredita v znesku 1.323 milijonov so imeli gospodarski krogi pri podružnicah Narodne banke v Ljubljani in Mariboru ob koncu leta 1925 125.6 milijona dinarjev, torej 9.5% vseh odobrenih kreditov, katerih je bila deležna 301 tvrdka.

Vzpričo naštetih okoliščin je naravno, da se obratni položaj industrije in obratov ni mogel izboljšati. Tožbe nad pomanjkanjem naročil so vsesplošne in investicijska aktivnost je ostala vsled pojačene štednje tudi v tej dobi minimalna.

Med važnejšimi gospodarsko-političnimi dogodki v dobi od zadnje plenarne seje beležimo predvsem sprejetje zakona o trgovinski pogodbi in o gospodarskih konvencijah z Avstrijo in z Italijo ter predložitev zakona o izjednačenju direktnih davkov Narodni skupščini.

Istočasno se je pojavil tudi nov načrt zakona o gospodarskem svetu in postavilo vprašanje njegovega uzakonjenja na dnevni red. O načrtu bo podano pod točko 4. dnevnega reda posebno poročilo.

Obenem s trgovinsko pogodbo z Avstrijo je bila sprejeta cela vrsta za obmejni pas severne Slovenije gospodarsko zelo važnih specialnih sporazumov, med njimi veterinarski sporazum, sporazum o paši, o ureditvi obmejnega prometa, sporazum o komunikacijah in plovbi v obmejnem pasu, sporazum o električnih napra-

vah, o regulaciji Mure, o turističnem prometu in izkoriščanju vodnih sil.

Trgovinska pogodba z Avstrijo je sklenjena po besedilu samo na leto dni. Naša trgovinska bilanca z Avstrijo, ki je izkazovala l. 1924 še velik aktivni saldo, je po koncesijah, ki so ji dane po novi trgovski pogodbi že l. 1925, ko je bil tarifni del samo tri in pol meseca v veljavi, že uravnotežena in je udeležba Avstrije na naši zunanji trgovini padla na 18%. Z uvedbo novih zaščitnih carin, ki so spremenile tudi prejšnjo pogodbeno bazo, se bo ta položaj na našo škodo le še poslabšal. Zato postaja vprašanje potrebe revizije trgovinske pogodbe z Avstrijo že aktualno.

Predvčerajšnjim je Narodna skupščina sprejela tudi devet konvencij, ki so bile sklenjene za ureditev gospodarskih odnosov med našo kraljevino in Italijo, ki stoji v naši zunanji trgovini na prvem mestu in ki je leta 1925 participirala na našem uvozu z 18.7% in na našem izvozu 25%. Med ostalimi uzakonjenimi konvencijami je specielno za Slovenijo največje važnosti konzularna konvencija in konvencija o naseljevanju, ki predvideva pravico obojestranskega naseljevanja in svobodnega udeleštovanja v trgovini, obrti in industriji. Z uzakonjenjem teh pogodb stopa gospodarstvo v Sloveniji kot najbolj eksponiranim obmejnem delu naše države brezdvomno v novo fazo razvoja.

Na ureditvi trgovinskih odnosov z ostalimi državami se intenzivno deluje. Pogajanja z Albanijo in z Anglijo stoje tik pred zaključkom. Bolgarija z Madžarsko, ki uživa sicer že od 3. julija 1924. leta v carinsko tarifnem oziru povlaščenje največjih ugodnosti, so bila pretekli mesec prekinjena in se bodo nadaljevala jeseni. Na tej pogodbi je predvsem interesirana dravska dolina in celo Prekmurje. Zbornica je opozarjala med svojimi predlogi na potrebo otvoritve prometa preko Hodoša in Dolenje Lendave ter na čimprejšnjo ureditev obmejnega prometa pa analognih načelih kot z avstrijsko republiko.

Po nalogu ministrstva je zbornica izvršila anketo in predložila gradivo za trgovsko pogodbo z Belgijo in Španijo, ker se pričakuje, da bo tekom letošnjega poletja prišlo do zaključitve pogajanj z zapadnimi državami in da se bodo tudi zaključila že pričeta pogajanja s Francijo ter tako dalo naši izvozni trgovini novega poleta za razširjenje direktnih stikov z zapadnimi tržišči.

Do pogajanj s Čehoslovaško, s katero imamo zelo pasivno trgovinsko bilanco, ni prišlo. Tudi niso kljub našim prizadevanjem še dosedaj urejeni trgovinski odnošaji z Grčijo, kjer ima koncem tega meseca stopiti v veljavo

nova autonomna tarifa, ki visoko obremenjuje vse naše uvozne predmete ter s Turčijo, ki ovira naš uvoz z uvajanjem visokih carinskih surtaks, ki dosega do 300% uvozne carine.

Paralelno z gospodarsko političnimi konvencijami se bliža zaključitvi tudi sestava direktne tarife za promet med našo kraljevino in Italijo, od katerega upamo, da bo prinesla našemu izvozu lesa znatne olajšave. Uveljavljenje te tarife postaja nujno spričo vedno težjih konkurenčnih razmer na italijanskih lesnih tržiščih, ki so se vsled padca rumunskega leja in konkurence pomorskega izvoza rumunskega lesa v zadnjem času zelo postrile.

Gospodarska kriza je kljub lani izvedeni tarifni reformi povzročila znaten izpad dohodkov železnic ter s tem otežila započeto delo tarifnega odbora. Med ukrepi, sklenjenimi na zadnjih sejah, je za našo cementno industrijo važno ukinjenje znižane tarife za prevoz dalmatinskega cementa. Vprašanje reekspedicij še ni rešeno. Tudi ni še izdan že davno izdelani nov pravilnik za dostavitev vagonov na industrijske tire. Edino vprašanje vozine za povratek privatnih vagonov je v zmislu naših zahtev ugodno rešeno.

Zbornica posveča sedaj posebno pažnjo ureditvi vprašanja tarif za dovoz lesa na manipulacijska skladišča. Povoljna rešitev tega vprašanja je za uravnoteženje našega konkurenčnega razmerja z Italijo in Avstrijo neobhodno potrebna.

Tarifne konference na Reki so končale z zadovoljivim uspehom ter se je tudi za naš tranzit preko Postojne in Št. Petra na Sušak dovolil 50% popust, ki velja za blago, ki je namenjeno na Reko.

V svrhu normalizacije poslovnega prometa z inozemstvom je zbornica pokrenila ponovno vprašanje telefonske zveze s Koroško, kakor tudi direktno telefonsko zvezo s Sušakom in predlagala aktiviranje telefonskega prometa med raznimi obmejnimi kraji.

(Dalje sledi.)

Poročilo o predlogu zakona o neposrednih davkih.

(Referat zborničnega konzulenta g. F. Žagarja.)

Ministrstvo financ, generalna direkcija neposrednih davkov je poslala Zbornici dne 27. maja t. l. predlog zakona o neposrednih davkih v izjavo tekom 8 dni. S predlogom se je bavil zbornični finančni odsek na seji, ki se je vršila dne 1. junija t. l.

Predlog v obliki četrtega načrta zakona se v večini bistvenih določil prav tesno naslanja na naš zakon o osebnih davkih. Po svojem bistvu ima predlog namen zvišati donos direktnih davkov v taki meri, da bo dana možnost primerno omiliti takse in pristojbine. Fiskalen značaj predloga ne gle-

12

LISTEK.

Borza,

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

(Nadaljevanje.)

Kupna cena. (§ 7.)

Cena pri vseh sklenjenih poslih se razume v zakoniti valuti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, če ni dogovorjena v tuji valuti, in netto cass (brez skonta) kolikor ne odredajo posebne uzanice kaj drugega.

Kupni pogoji.

Pomen običajnih izrazov (§§ 8.—15.)

Če je količina blaga, ki jo je treba dobiti, označena z dodatkom, na primer: circa (po priliki, približno, okrog itd.) 10.000 kg, ima prodajalec pravico, dobiti do 5% več ali manj pogojene množine (količine). Kar se je dobavilo preveč ali premalo (presežek ali primanjkljaj), se poračuna na zahtevo kupčeve po tržni ceni na dan dobave.

Izgubo na pristojbinah za prevoz, (po železnici ali z ladjo), povzročeno s tem, da je dobavljena količina blaga manjša

od dogovorjene (mrtvi tovor), trpi prodajalec. — Železnica računi za vagon 10.000 kg. Ako pa naloži prodajalec samo 9100 kg, trpi sam stroške prevoznine za 900 kg, ker je naložil toliko manj blaga.

»Vagon«, (vagonski tovor) ako ni kake podrobnejše označbe pomeni 10.000 kilogramov brutto¹; cisterna brez druge označbe pomeni 10.000 kg netto².

Izrazi »postavno, franko, ab, frei, loco« gotovega kraja. — N. pr. franko vagon Kranj — pomenijo kraj izpolnitve kakor tudi to, da mora prodati prodajalec blago na tem mestu ob svojih stroških in na svojo odgovornost. Z drugimi besedami povedano, odgovarja prodajalec, ako prodajo n. pr. franko vagon Kranj za to robo do Kranja, tako za njeno težo in ima plačati prevozne stroške do Kranja.

Nasprotno pa pomeni izraz »tovornine prosto, voznine prosto, pariteta, (fracht-frei)«, — n. pr. pariteta Kranj — da mora prodajalec plačati samo voznino do dotičnega kraja in trpeti stroške event. zavarovanja. Za obračun in plačilo blaga pa je potrebno teža, ki je uradno ugotovljena na oni postaji, kjer se je blago naložilo.

¹ Brutto = kosmata teža blaga.

² Netto = čista teža blaga.

V stroške določene v tem paragrafu pa ne spadajo pristojbine, dače, mitnine na kraju paritetne postaje.

Izraz »se prevzame iz skladišča« ali »ex skladišče« — zavezuje kupca, da trpi vse stroške tehtanja in prodaje.

Označba »se prevzame iz ladije ali vlačilnice« (šlepa) (ex ladja) zavezuje kupca, da trpi poleg vseh stroškov tehtanja in prodaje tudi nevarnost do dotičnega kraja, kamor je blago namenjeno ter plača kupec tudi event. pristojbine za poglabljanje (blagranje), tlakarino in druge državne in krajevne pristojbine.

Izrazi: »postavljeno franko vagon, v brod, na voz, franko vagon, franko brod, frei Wagon, frei Station« pomenijo, da mora prodajalec poleg tega, kar določa § 10., pripraviti blago za odpremo s prodajne (oddajne) postaje in mora potemtakem prodajalec trpeti vse stroške prodaje blaga, tehtanja, natovarjenja v vagon ali ladjo, plačati tovorni list, pristojbine za natovorjenje in sploh vse druge stroške, ki nastanejo na postaji, kjer prodaja blago.

Prodajalec mora pribaviti ob svojih stroških vagon za nalaganje blaga; kupec pa ladjo; ako se nista posebej dogovorila kaj drugega.

Kadar se dobavljajo ladijski tovari

»razsuto« (alla rinfusa) mora poravnati prodajalec stroške za lopatanje, ki je potrebno ob vkrcanju na ladjo.

Pomen časovnih izrazov pa se deli takole:

»začetkom meseca«, čas od 1. do vštetelega 6;

»prva polovica meseca«, čas od 1. do vštetelega 15.;

»druga polovica meseca«, čas od 16. do vštetelega zadnjega;

»sredi meseca (medio)«, čas od 13. do vštetelega 17.;

»koncem meseca« pa čas zadnjih osem dni v mesecu. — Vsi roki se štejejo od dneva po onem, ko je nastopil dogodek, ki je odločilen za začetek roka.

V brzojavnem prometu naj se ponovi vsebina brzojavke vselej tudi s priporočenim pismom. — To je nujno potrebno, ker poštna uprava ne odgovarja za točnost oddanih brzojavk in je v izogib sporov nujno potrebno, da potrdiš vsako brzojavko tudi pismeno, in sicer s priporočenim pismom, da imaš v rokah poleg prepisa (kopije pisma) tudi poštno potrdilo, da si pismo pravilno oddal.

Pogodbo, v kateri je označen dobavni rok, po otvoritvi plovitve, je izpolniti v šestih tednih po dnevu, ko je borzni svet razglasil otvoritev plovitve. — Plovna

de na davčna merila najbolj kaže v čl. 157, ki pooblašča finančnega ministra, da s privoljenjem ministrskega sveta brez sodelovanja drugih ustavnih činiteljev uveljavlja linearni povišek na davke, odmerjene po novem zakonu, ako bi ne dosegli proračunjene vsote. Zbornični finančni odsek se je glede tega določila postavil odločno na odklonilno stališče in predlagal, da se ta člen črta iz predloga.

Predlog je kljub izpremenjeni in izdatno izboljšani obliki potreben bistvenih izprememb posebno glede davčnih meril, da bo vstrezal dejanskim potrebam in razmeram ter plačilni zmožnosti davkoplačevalcev. Predvsem je smatral odsek za pogrešno, da se boče po uveljavljanju izenačenih davkov še nadalje pobirati davke na poslovni promet. Ta davke se je svoj čas samo začasno uveljavil. Takratni minister za finance je izrecno povdarjal, da se pobiranje davka na poslovni promet ukine ob izenačenju neposrednih davkov. Gospodarski krogi so takrat vzeli breme tega davka nase brez posebnega odpora, ker je bila takrat dana možnost vkalkulirati ga v ceno. Od uvedbe davka na poslovni promet so se pa gospodarske prilike vsled nastopajoče konsolidacije bistveno izpremenile in danes pada davek vedno pogostejše na breme podjetnika. Finančni odsek se je postavil na stališče, da se pobiranje tega davka ukine, ali ga pa vsaj prilagodi izpremenjenim razmeram in ga ob tej priliki izdatno omili.

V načelu je finančni odsek, dasi ne odreja teoretične upravičenosti dohodnine v davčnem sistemu, ki naj se uvede po naši Ustavi, mnenja, da je dohodnino vsaj za enkrat opustiti in jo nadomestiti, ako se za to pokaže potreba, s primerno povišanimi donosnimi davki. Dohodnina po svoji strukturi stavlja na davkoplačevalce v formalnem oziru velike zahteve.

Naše prebivalstvo se dohodnino, ki se v Sloveniji pobira že desetletja, do danes ni navadilo. Nasprotno kaže se proti nji vedno večji odpor. Ako se ta davek tekom desetletij ni udomačil pri nas, je dvomljivo, da se bo udomačil in dal zadovoljivo upravljati v pokrajinah, katere ga še ne poznajo.

Na dohodnino se po predlogu tesno naslanja tudi davek na podjetja, obrti in opravila, ki naj se odmerja od čistih donosov in nadomesti našo sedanjo občno pridobnino, ki se odmerja po zunanjih znakih in srednji donosnosti v okvirju kontingenta. Finančni odsek je bil mnenja, da obdačevanje po dosedanem načinu ne glede na višino kontingenta veliko bolj ustreza našim prilikam, kakor bi ustrezalo obdačevanje po dohodkih. Pri vsakem davku ju upoštevati izvedljivost. Davke je urediti tako, da bo vsakemu tudi najpriprostejšemu davkoplačevalcu možno ustreči zahtevam, katere stavi nanj zakon v formalnem oziru. Predlog zakona zahteva od vsakega davkoplačevalca

doba se smatra za končano z onim dnem, ko se objavi, da je plovitev ukinjena, najsi je bila pozneje dotična vodna pot tudi začasno plovna.

Ako se pogodi blago (kupi ali prodaja) »na potu« (rollend) ali »plavajoči« (schwimmend) — to je blago, ki se vozi po železnici ali na ladji, brodu — mora biti to blago ob sklenitvi pogodbe že predano in natovorjeno v vagon ali vkreano na brod za prevoz v odredjeno smer; drugače sme kupec uporabiti katerokoli izmed pravic naštetih v § 77. — Vendar mora kupec o svoji izbiri obvestiti prodajalca s priporočenim pismenim protestom (§ 78.) in sicer tekom dveh delovnih dni od dneva ko je zvedel, da blago ni na potu, to je na voznji ali na plovi.

Če se pogodi blago na »vtovarjenju« (unter Verladung) ali »vkrcavanju« (unter Verschiffung) mora biti ob sklepanju posla vtovarjenje ali vkrcavanje res v teku; in sicer ob vkrcavanju v vlačilnico (šlep) najmanj 500 q (50.000 kg); drugače sme kupec uporabiti katerokoli izmed pravic naštetih v § 77. Preje pa mora stranka vložiti predpisani protest, kakor v prejšnjih slučajih.

Če je posel sklenjen na vkrcavanje v gotovem roku, naj se preda

(Dalje sledi.)

valca popolno bilanco z začetnim in končnim inventarjem. Tej zahtevi bo mogel zadostiti samo neznan del davkoplačevalcev. Obdavčevanje po dohodkih bo zbog prilik, kakoršne prevladujejo v naši državi, ostalo samo na papirju, dejansko se bo pa pridobnina še nadalje odmerjala po zunanjih znakih s to razliko, da se bo ocenjevalo dohodke, namesto da bi se ugotavljalo konkretne zunanje znake, kar je veliko sigurnejše.

Glede posameznih davčnih vrst je finančni odsek pri zemljiškem davku predlagal, da se mnogokratnik k. č. donosa ugotovi sporazumno z zastopniki interesentov, da se popolnjo določila glede odpisovanja tega davka iz naslova elementarnih neugod in da se oprosti davka vsa dvorišča brez ozira na obseg.

Glede hišnega davka se je postavil odsek na stališče, da ni nobenega poudara za diferenciranje amortizacijske kvote. Stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo, naj bi se v vseh krajih računili s 30 odstotki. Davčno merilo naj bi ne presegalo 15 odstotkov. Za kmetске domove določeno ugodnost naj se razširi tudi na hiše trgovcev in obrtnikov. Za take hiše naj davek od sobe ne presega 10 Din. Daljša razprava se je razvila o začasni davčni prostosti za nove zgradbe. Prevladovalo je mnenje, da naj se nove zgradbe v interesu omiljenja stanovanjske bede in živahnejše stavbnje podjetnosti oproste za dobo 20 let brez ozira na to, ali gre za pritično ali večnadstropno zgradbo.

Glede davka na podjetja, obrti in opravila je bil odsek za preureditev v zgoraj naznačenem zmislu. Ako pa ostane pri obdačevanju po dohodkih, odklanja odsek nameravane kategorije in predlaga, da se pobira davek po progresivni davčni lestvici, ki naj se giblje od 1 do 3%, da se za režijske odbitke priznava vse davke, darove in stroške za delo članov podjetnikovega hišnega gospodarstva in dovolj davkoprosto dotiranje rezervnih fondov. Za odbitno naj se smatra tudi izguba merodajni dobi predoče poslovne dobe, da se tako ohrani gospodarstvo, ki je v časih nastopajoče konsolidacije izpostavljeno vedno večjim izgubam.

Glede davka na rente smatra odsek, da je davčno merilo previsoko in favoriziranje hranilnih vlog preneznatno. Davek na hranilne vloge bi nikakor ne smel presegati 5 odstotkov. Odsek je glede tega davka stavil še predhod, da se ga oproste vsi, katerih dohodki ne dosegajo eksistenčnega minimuma.

Glede davka od podjetij, zvezanih javnemu polaganju, se je odsek v polnem obsegu prilagodil predlogom, katere so gospodarski krogi stavili za reformo tega davka na konferenci, ki se je vršila meseca januarja 1925 pri Centrali industrijskih korporacij v Beogradu. Posebno važnost polaga odsek na to, da se ohrani glede obrtnosti davkov in doklad ter davka prostega dotiranja rezervnih in specialnih fondov dosedanji položaj.

Glede dohodnine se je odsek z zgoraj naznačeno utemeljitvijo postavil na odklonilno stališče. Za primer, da se dohodnina uveljavlja v kljub temu, da niso dani za to potrebni pogoji, predlaga odsek, da se davčni minimum zviša in da se davčna lestvica preuredi tako, da bo pričrjenala z 1 odstotkom in se v primerni progresiji dvigala do 8 odstotkov, ki bo v zvezi z invalidskim davkom, ako se dosedanje ugodnosti razveljavijo, dosegla še vedno občutno višino. Upoštevati je v izdatni meri število neprerkrbljenih otrok in družinske razmere sploh. Odsek se je nadalje odločno izrekel proti težji obremenitvi dividend s 3-odstotno dohodnino, ki stvarno ni upravičena in bo tudi v praksi težko izvedljiva.

Določila o formalnem postopku za odmero davkov so potrebna popolnivo predvsem v tem, da se zagotovi davčnim odborom popolno avtonomijo. Za trgovce, obrtnike in industrijalce naj se postavi posebne davčne odbore, Ako bi ta predlog ne bil sprejemljiv, naj se prizna gospodarskim korporacijam vpliv na sestavo odbora v tem

zmislu, da se trgovcem, obrtnikom in industrijalcem odmerjeno število izbere iz oseb, katere v ta namen v dvojnem številu predlaga pristojna zbornica. Nalaganje kazenskih zneskov odsek odklanja in predlaga, da se tudi kazni po davčnem zakonu primerno omilijo.

V ostalem je odsek vztrajal na predlogih, katere je zbornica stavila v izjavi o tretjem načrtu zakona o neposrednih davkih. Posebno se je ob tej priliki nujno povdarjalo, da se v izogib neenakomernosti davčnih bremen ustvari pogoje za enakomerno izvajanje zakona, da ne bo ravno upravni aparat sam ustvarjal največjih neenakomernosti, kakor se dogaja sedaj, ko je donos pri nas relativno najvišji, ker imamo najboljši davčni aparat. V razpravah odseka se je nadalje podčrtavalo nujno potrebo, da se uredi finance samoupravnih edinic, ki danes s svojimi dokladi jako občutno obremenjujejo davkoplačevalce. Razprava finančnega odseka je dala Zbornici podlago za izjavo o predlogu zakona. Izjavo je zbornica poslala generalni direkciji neposrednih davkov in narodnim poslancem, katere je naprosila, da ob parlamentarni razpravi zastopajo v naznačenem zmislu interese gospodarskih krogov in Slovenije.

CITROEN - AUTOMOBILI

v specialni luksuzni izdelavi, 10/22 HP, 4 do 5 sedežni, jeklena karoserija, porabi 8 l benzina na 100 km. Brezkonkurenčne cene. —

Zahtevajte cenik pri zastopstvu

JUGO-AUTO, Ljubljana
Dunajska cesta 36. Telefon 236.

Naš gospodarski položaj.

(Konec.)

V trgovski politiki mora vladati stalen sistem. Mreža naših trgovskih pogodb še ni dogotovljena. Naša vlada bi si morala prizadevati, da ravno vsled težkih prilik pridemo čim preje do trgovskih pogodb, ki naj bi nam omogočile izvoz naših produktov. Po vojni se je vsled pomanjkanja blaga potem inflacijske politike ustvarila povoljna konjunktura za nova podjetja, ki so povzdignila produktivno moč. A sedaj so težke prilike zopet zmanjšale potrošnje. Pred vojno se je računilo glede Evrope in Amerike, da vsaka participira s 50% na produkciji dobrin. Ta položaj se je v povojni dobi zmanjšal v prilog Amerike, ki danes producira dve tretjini, a Evropa eno tretjino. Ceni se, da je produktivna moč Evrope in Amerike sama na sebi porastla za 20%, dočim je konzumna moč Evrope za isto toliko padla. Vsled tega je na svetovnem trgu preveč blaga in velika konkurenca, ki bi se dala vsaj nekoliko ublažiti s smotreno trgovsko-carinsko politikó. Do sedaj smo sklenili pogodbe z Avstrijo in Italijo, pogajajo pa se z Ogrsko in Albanijo. Vstrajati moramo na stališču, da se ustvari možnost, da tudi z ostalimi državami pridemo v trgovske stike. Šele takrat bomo mogli presoditi, ali in v koliko more naša avtonomna tarifa, ki je končno v juliju 1925 kot važna podlaga za naša trgovska pogajanja stopila v veljavo, zaščititi našo industrijo. Obstoji nevarnost, da bo naša industrija, ako bo carinska tarifa prešla niz trgovskih pogodb, ostala brez zaščite tudi glede izdelkov, s katerimi moremo sami pokriti celotno potrebo naše države. Zaradi tega je glavno, da so sedanje pogodbe kratkoročne, da jih je možno kmalu izpremeniti, ako se pokaže, da naši produkciji, odnosno snovanju nove industrije ne vstrezajo.

Carinska politika se mora popolnivo s premišljeno in sistematsko prometno politikó. Dne 1. oktobra lanskega leta smo dobili novo tarifo z enotno prometno uredbo in direktnim zaračunavanjem voznine preko lokalnih železnic. A vprašanje lokalnih železnic še ni končno rešeno; istotako ni urejeno niti vprašanje tarife za vsa naša pristanišča. Za Sušak in Baker je treba isto ukreniti, kar se je ukrenilo za Split in Šibenik. Važno je tudi, da se naša tarifna politika vodi v znamenju stabilnosti, a ne da se preko noči uveljavijo izpremembe, katere onemogočajo vsako kalkulacijo. Kot agrarna država dajemo svoje produkte v velikih množinah v promet. Zato treba regulirati

naše reke, izgraditi naša pristanišča in potom vstreznih kombiniranih tarifov olajšati izvoz. Stabilnost v gospodarskem življenju je princip, ki je glede pravne sigurnosti prometa važen ravno tako, kakor tudi glede vprašanja valute.

Gospodarstvo polaga posebno važnost na izenačenje onih zakonov, ki zadevajo gospodarstvo. Še vedno ni predložen enoten obrtni zakon in zakon o zbornicah.

Na polju socialne politike je naša želja, da se upošteva upravičene težnje delavstva. Spričo težkega gospodarskega položaja, v kakoršnem se nahajamo, ne smejo biti ta bremena prevelika in preizdatno vplivati na produktivne stroške.

Industriji se mora dati možnost, da razpolaga z ustreznimi kvalificiranimi močmi. Industrijskih delavcev imamo približno 250.000. Res smo dobili pravilnik o zaposlenju tujih delavcev, a s tem še niso odpravljene vse težkoče. Znižana je tarifa zavarovanj za slučaj nesreče, kljub temu pa bi se morali nevarnostni razredi splošno revidirati.

Lansko leto ni bilo večjih štrajkov in tudi ni prišlo do kakih delavskih gibanj, kakor preje. Tudi delavstvo je, uvidevši težko stanje naše industrije in upošteva je znižanje cen za življenske potrebščine, pristalo v posameznih slučajih na znižanje mezd.

Za reševanje vseh načelnih vprašanj našega gospodarstva je bila Zveza v dobrih stikih z drugimi korporacijami.

Za presojo prilik celokupnega gospodarstva, posebno industrije je potrebna vstrezna statistika. Na žalost naša statistika ni bila dosedaj v dovoljni meri organizirana, a tudi interesenti ne dajejo podatkov za njeno sestavo.

Zelim izpregovoriti še o izgledih za bodočnost. Ker smo država z gospodarskim bogastvom in ker so naše najmočnejše politične stranke sklenile sporazum, katerega se želi porabljeti za rešenje zelo važnih gospodarskih vprašanj, sem mnenja, da se bo tudi položaj našega gospodarstva popravil in da bo naša industrija kot eden glavnih faktorjev naše produkcije in izvoza boljše napredovala in aktivno poslovala.

Trgovina.

Naša trgovinska bilanca se popravlja. Prve mesece letošnjega leta je začel naš izvoz v primeri z lanskim letom po vrednosti nazadovati. Po podatkih, ki jih je objavila generalna direkcija carin za april, se je pa položaj že nekoliko zboljšal. V aprilu je znašal naš izvoz 536.480 ton v vrednosti 12.818.735 Din. V primeri z aprilom lanskega leta se je naš izvoz povečal za 215.644 ton, odnosno za 67.21 odstotkov po količini ali 34.86 odstotkov po vrednosti. Celokupni izvoz v prvih štirih mesecih letošnjega leta je znašal 1.649.521 ton v vrednosti Din 2.580.454.595, tako da se je v primeri z lanskim letom povečal za 311.717 ton ali za 23.30 odstotkov po količini in 3.74 odstotkov po vrednosti.

Obnovitev žitne terminske kupčije v Budimpešti. Bozni svet budimpeštanske borze je pred kratkim sklenil, da se po dvanajstih letih dne 14. t. m. zopet obnovi žitne terminske kupčije. Do tega dne se izdelajo uzanice in terminski agenti se bodo dogovorili glede enotnega postopanja. Za enkrat se bodo vršile terminske kupčije brez kulise. Ziro pristojbina za vsak terminski sklep bo znašala 2 pengő.

Trgovska pogajanja z Ogrsko. Te dni se je vršila prva skupna seja naše in ogrske delegacije za trgovska pogajanja. Na tej seji so se razpravljale odredbe splošnega dela pogodbe in odredbe o obmejnem prometu.

Odpravniška organizacija. Na Dunaju so ustanovili mednarodno zvezo organizacije odpravnikov (spediterjev). Njen prvi namen je na široko izvedena zgradba informacijskega omrežja, poenostavljenje mednarodnih prometnih odnošajev, vpeljava mednarodnega razsodišnega postopanja v preprih odpravnikov in slednjič površno kodificiranje mednarodnih spedijskih uzas. V novi zvezi so že te-le države: Anglija, Belgija, Holandska, Danska, Norveška, Švedska, Švica, Avstrija, Jugoslavija, Nemčija, Italija, Poljska, Ogrska. Sedež organizacije je Bern, prvi predsednik je Šved Lehmann.

Norveška odpravila monopol na žito. Na Norveškem sta obe zbornici odobrili

predlog za ukinjenje monopola na žito. Sprejet je bil tudi predlog za podeljevanje dodatnih nagrad norveškimi pridelovalcem žita.

Ogrska trgovska bilanca. Ogrska je v mesecu aprilu t. l. uvozila za 61.9, izvozila pa za 43.6 milijonov zlatih kron blaga, presežek znaša torej 18.3 milijona zlatih kron.

Francoska strojna trgovina. Francoska inozemska strojna trgovina je bila v nasprotju z lanskim letom v prvih štirih letošnjih mesecih aktivna. Izvoz je znašal 3912 ton, uvoz pa 3685 ton; lani je bil v istem času izvoz 3716 ton, uvoz pa 5000 ton. Od letošnjega uvoza pride 1657 ton na Nemčijo, 600 ton na Belgijo, 594 ton na USA itd. Nemci so prodali Francozom ca 2 odstotka več kot lani. Pri zunanji trgovini z električnimi stroji se kaže na skoraj vseh poljih istotako aktivna bilanca. Zlasti uvoz težkih strojev se je zmanjšal; prišli so večinoma iz Švice. Nasprotno se je pa uvoz poljedelskih strojev napram lanskemu letu za okroglo 50 odstotkov zvišal in se je dvignil na 24.212 ton. Izvoz je znašal 7800 ton napram 5400 tonam v prvih štirih mesecih lanskega leta.

Industrija.

Seja Centrale industrijskih korporacij v Beogradu. Danes se vrši pri centrali važna seja, na kateri se razpravljajo prometna, carinska in davčna vprašanja. Razpravlja se tudi o izpremembah zakona o državnem računovodstvu, predvsem o določilih, ki se nanašajo na poravnavo privatnih dobav, ki so ravno v tem pogledu potrebna temeljite reforme, da bodo vstrezale potrebam gospodarskih krogov.

Mednarodna posvetovanja železarske industrije. Čehoslovaška železarska industrija je imela pred kratkim posvetovanja o stališču, katero naj zavzame pri mednarodnih posvetovanjih, ki se vrše v doglednem času v Švici. Posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki avstrijske železarske industrije, ker se je sočasno posvetovalo o nekaterih izpremembah medsebojne kartelne pogodbe.

Usnje. V začetku julija se bo vršila v Londonu mednarodna konferenca usnjarskih industrijcev, ki se bo pečala zlasti z mednarodnimi stremljenji na polju nakupa prekomorskih kož. Poleg U. S. A., Anglije in Nemčije se bo udeležila konferenca večina evropskih držav. Londonsko zborovanje je prvi tovrstni mednarodni usnjarski kongres, zaključek bo imel za usnjarsko industrijo velik pomen.

Sladkorni sindikat v Rumuniji. Erdeljske, banatske in tarorumunske tovarne sladkorja se bodo združile v okvirju zveze industrijcev v samostojno strokovno skupino in si bo skupina izvojevala pravice samostojne juridične osebe. Iz stare Rumunije bo vstopilo v sindikat zaenkrat 8 tovarn, od drugod pa 18; manjkajo še 4. Poleg teh 30 velikih racionalnih podjetij je v Rumuniji okoli 130 tajnih tovarn, ki z majhnimi stroški in brez državne kontrole delajo velikim tovarnam hudo konkurenco. Drugi cilj sindikata je centralizacija in poenotenje sladkorne trgovine.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela po stanju dne 31. maja t. l. za 5627.2 milj. Din bankovcev v obtoku. Obtok se je v zadnjih 8 dneh meseca povečal za 100.5 milij. Din.

Italijansko posojilo Rumuniji. Enkrat smo to posojilo že omenili; sedaj je že perfektno. Vsota znaša 200 milijonov lir, obresti so 8 odstotne. 5% so dobili posredovalci kot provizijo, torej 10 milijonov lir! Se že spleča. Večji del posojila ostane v blagajnah italijanskih bank kot kritje za naročila, ki jih bodo dobile italijanske tvrdke od rumunskega zračnega brodivja. Učinek se je takoj pokazal; brž ko se je zvedelo, da je posojilo gotova stvar, je zadobila rumunska valuta ravnovesje; znano je namreč, da je to posojilo samo prvi korak v načrtu za pridobitev inozemskega kapitala. — Kamorkoli pogledamo, povsod se Italija udejstvuje. Zadnjč smo jo videli v Rusiji, danes v Rumuniji, prej enkrat smo pisali o ugodnem zaključku glede odplačevanja vojnega dolga v Angliji, dalje o italijanskem kapitalu v Albaniji itd.

Tuji kapital v Estonski. Malo poznamo to državo, a se prav živahno giblje. Meri 48.000 km², prebivalstva je 1.100.000, glavno mesto je Reval (estonsko Talin), denar je estonska marka. Prideluje lan, žito, krompir, izdeluje tekstilije, špirit, kože, usnje, papir itd. V estonskem državnem gospodarstvu je investiranih sedaj 3.710.000 funtov inozemskega kapitala. Ves akcijski kapital estonskih bank znaša 500.000 funtov. Od 24 bank so 4 popolnoma pod tujo kontrolo. V estonski industriji je tuji kapital udeležen z 2.360.000 funti, v importni trgovini s 600.000 funti, v eksportni tudi s 600.000. Med državami, kojih kapital je v Estonski naložen, je prva Anglija, z 2.940.000 funti. Nato sledi angleški in francoski kapital, skupaj s 300.000 funti; dalje holandski in nemški s 100.000, angleški in švedski s 100.000, danski s 150.000, francoski sam s 70.000 in švedski sam s 50.000 funti. Od industrijskih vrst, ki so od tujega kapitala najbolj odvisne, je tekstilna industrija prva, z 900.000 funti angleškega kapitala; papirna in pohištvena industrija delata vsaka s 300.000 funti inozemskega kapitala; po 200.000 funtov tujega kapitala je v usnjarski industriji, v mlinarski in škripljevi industriji, 150.000 funtov v cementni itd.

Kupujmo in podpirajmo
izvrstno
KOLINSKO CIKORIJU
domači izdelek.

Davki in takse.

Iz Beograda. Te dni je imela državna zveza hišnih posestnikov sejo, na kateri se je bavila s predlogom zakona o neposrednih davkih. Po daljši debati se je sklenilo predlagati podaljšanje davčne prostosti za nove zgradbe na 20 let in obdavčenje neoddanih stanovanjskih prostorov v krajih izpod 4000 prebivalcev po številu sob in ne po najemni vrednosti. Govorilo se je tudi o dohodnini, a slovenski udeležniki so dobili utis, da posestniki iz krajev, kjer se dohodnina do sedaj še ni pobirala, ne uvidevajo dalekosežnosti tega davka, ako se njegove odredbe izvajajo tako eksaktno, kakor se izvajajo v Sloveniji.

Sarajevska trgovska in obrtniška zbornica o izenačenju davkov. Sarajevska trgovsko obrtniška zbornica je sklicala anketo, na kateri je razpravljala o zakonu o izenačenju davkov. V načelu so govorniki pozdravljali ta zakon, češ da je nujno potrebno, da se davčna bremena enakomerno razdele. Pač pa zahteva zbornica, da se davek na poslovni promet odpravi, invalidski in komorski davek pa zniža.

Carina.

Carinski valutni koeficijent v Italiji. Za čas od 30. maja do 15. junija t. l. je znašal carinski koeficijent v Italiji 503, to je 100 temeljna carina in 403 azijski pribitek.

Multiplikator za carinska plačila na Ogrskem. Ogrski minister za finance je za plačila, ki se ne izvrše v zlatu do vstevši 14. junija t. l. določil multiplikator s 14500 papirnatiimi pronami.

Promet.

Dunaj — sedež donavske komisije. V terek ima donavska komisija zveze narodov plenarno sejo na Dunaju. Na dnevnem redu je med drugim tudi določitev sedeža komisije, ki se vsakih pet let menja. Kakor se čuje, predlagajo odločilni krogi, da naj ima komisija prihodnjih pet let sedež na Dunaju.

RAZNO.

Grčija odklonila zahteve Jugoslavije. Grška vlada je odklonila zahteve, ki jih je stavila Jugoslavija. Šlo je za gradnjo drugega železniškega tira iz Gjevjelije v Solun, ki naj bi služil izključno jugoslovenskemu prometu, kakor tudi za to, da ne bi smel noben grški vlak več voziti v jugoslovensko prosto cono v Solunu. Grčija bo zahtevala od Bolgarije, Romunije in Jugoslavije, da ji zagotovijo telefonski priključek iz Aten v Sofijo, Beograd ter preko Beograda v Bukarešto, Dunaj, Rim in Pariz.

Gibanje italijanskih delniških družb v maju. Fašistovska bankirska zveza sporoča sledeče o gibanju italijanskih delniških družb v preteklem mesecu: Ustanovilo se je 49 novih družb z glavnicco 47.191.150 l, drugih 194 je zvišalo glavnicco za skupno 423.509.291 l. Vsota vseh investicij je znašala tako 470.700.441 l. Nasproti temu je bilo zabeleženih 60 likvidacij za skupno 62.065.250 l in 43 glavniških redukcij za 135.079.079 l. Skupna vsota desinvesticij je znašala torej 197 milijonov 144.329 l. Tako ostane čistih investicij v mesecu maju za 273.556.112 l.

Ratifikacija rusko-nemške pogodbe. Nemški državni zbor je dne 10. t. m. ratificiral rusko-nemško pogodbo. Za ratifikacijo so glasovale vse stranke razen komunistov, ki stojijo na stališču, da sme Rusija sklepati pogodbe samo z onimi državami, ki so sprejele sovjetski državni sistem. Zunanji minister dr. Stresemann je navajal razloge za sklenitev te pogodbe, naglašajoč, da države, ki so sklepale locarnsko pogodbo, niso nikdar od Nemčije zahtevale, da vstopi v protirusko fronto. Rusko-nemška pogodba v zvezi z locarnsko pogodbo nudi važno garancijo za mirni razvitok Evrope.

Postopna odprava kontrole nad Madžarsko. Odbor družbe narodov za Madžarsko se je izrekel proti popolni odpravi finančne kontrole na Madžarskem. Generalni komisar bo sicer v kratkem, najbrže še koncem tega meseca, zapustil svoje mesto, na katero ne bo imenovan noben naslednik, vendar pa bo ostala kontrola o zastavninah in o posojilu Družbe narodov v višini 83 milijonov zlatih kron. Finančni odbor Društva narodov bo še proučil tehnične podrobnosti te kontrole.

Letošnji ljubljanski velesojem bo v primeri s prejšnjimi velesojmi nudil pestro sliko celokupne svetovne industrije, obrti in trgovine. Organizacija je letos razširjena in vabilu so se odzvale zlasti francoske tvrdke, ki razstavijo v velikem številu vse mogoče vrste blaga: fotograf. aparate, damske fine obleke, galanterijo, parfumerijo, konfekcijo za dame in otroke, nogavice, farmacevtiko, hranilno industrijo, poljedelske stroje. Prav tako bodo letošnje prvč zastopane poljske firme, ki se zlasti zanimajo za slovensko industrijo. Razstavile bodo avtomobile, kolesa, motorna kolesa, damsko konfekcijo, svilene nogavice, stroje. Vsekakor bo letošnji velesojem ena najmočnejših reprezentanc industrije, obrti in trgovine, in se bo nudila prilika trgovcem in obiskovalcem vseh stanov najugodnejša prilika, da si ogledajo porast svetovnega gospodarstva. Dolžnost Slovencev je pa še posebej, da pozdravijo na velesojmu francoske trgovce in poljske. Kakor znano, je naša država v ozkih diplomatskih zvezah s Francijo in prav je, da stopimo z njo Slovenci v prijateljske trgovske odnose. Za cenen obisk je preskrbljeno. Permanentne legitimacije 30 Din, družinske vstopnice 20 Din za tri osebe, in sicer za enkratni obisk, običajne vstopnice za enkratni obisk pa 10 Din. S permanentno legitimacijo je združena ugodnost polovične vožnje. Pri odhodu je treba kupiti cel vozni listek, ki mu potem velja za brezplačen povratek.

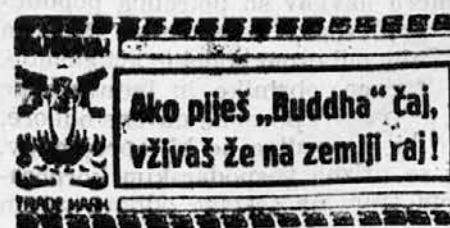
Prodaja permanentnih legitimacij za velesojem po Din 30.— v Ljubljani. Da se razbremenijo blagajne na velesojmu, so prevzeli razprodajo permanentnih legitimacij po Din 30.— tudi vsi bančni zavodi v Ljubljani. Prosimo vse posetnike, da si že sedaj oskrbe legitimacije, ker je znano, da je zadnje dni pred otvoritvijo zaznamovati na blagajne vedno velik naval.

Permanentna legitimacija upravičuje do polovične vožnje na vseh osebnih in brzovlakih. Priporočamo Ljubljancem, da določijo legitimacije svojem in prijateljem, ki nameravajo za časa velesoja od 26. junija do 5. julija posetiti Ljubljano.

Vpisovanje na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za šolsko leto 1926/27 se vrši dne 30. junija in 1. julija t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje ali IV. razred meščanske šole. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se vrši dne 2. julija ob 8. uri zjutraj sprejemni izpit iz nemščine. V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik dvorazredne trgovske šole, ki je ali državna ali pa ima pravico javnosti. Učenci in učenke naj se priglase v spremstvu starišev ali njih namestnikov ter naj prineso s seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Vpisati se je mogoče tudi pismeno s pošiljavitvijo naštetih dokumentov. Do 6. julija t. l. bo objavljeno na razglasni deski, kdo je sprejet in kdo odklonjen. — Šola je zlasti prikladna za tiste sinove in hčerke trgovcev, ki nameravajo ostati v domači trgovini. — Letošnji boljši učenci-absolute imajo že vsi službe. Povpraševanje po njih je zelo živahno. Zato se učencem IV. razreda srednje ali meščanske šole, ki se hočejo posvetiti trgovini, priporoča, da se vpišejo v zgoraj imenovani zavod, ki v kratki dobi učence dobro usposobi za trgovsko prakso. — Ravnateljstvo.

Borza dela v Mariboru. Od 24. do 30. majnika t. l. je iskalo dela pri borzi dela 787 moških in 683 ženskih, skupaj 1470 oseb. 571 osebam, t. j. 365 moškim in 206 ženskam je bilo delo ponujeno; pri 25 moških in 27 ženskih, t. j. pri 52 osebah je borza posredovala uspešno; 8 moških in 5 ženskih, skupaj 13 oseb je odpotovalo, 2 moški in 18 ženskih, skupaj 20 oseb je bilo izbranih iz evidence. Ker se je v Mariboru začelo več zidati in hiše popravljati, je precej delavcev, pa tudi nekoliko delavk tu zaposlenih, tako da se lahko reče, da je brezposelnost precej pojenjala.

Časopisna reklama v Ameriki. Ogromne vsote, ki jih ameriški podjetniki investirajo v časopisno reklamo, presega daleko razmerje, kakor je pri nas običajno z ozirom na obratni kapital in oglašne stroške. Značilno za tamošnje razmere pa je dejstvo, da uživajo inseratni naročniki zastran časopisnih podjetij gotove ugodnosti, ki seveda zopet predstavljajo hud konkurenčni boj časopisnih organizacij med sabo za pridobitev reklamnih naročnikov. In ravno v tem pogledu se je v Ameriki izcinil pravi sistem, kako naj se potrebe veleinteresentov, da ostanejo zvesti dotičnemu časopisu. V teh prav čednih protiuslugah se izraža stremljenje, na vsak način podpirati naročnika ne glede na lastne stroške, ker dotična upravništva prav dobro vedo, da se vse to lepo izplača. V tem smislu je nastala med trgovstvom in časopisjem nekaka ožja kooperacija, od katere imata oba dela svoje koristi. V časopisni reklami so se polagoma uveljavila pravila, ki določajo sodelovanje javnega tiska z industrijskimi podjetji za slučaj večjih inseratnih naročil. Na željo stavijo časopisna upravništva inserentu potrebne podatke o prebivalstvu gotovih krajev na razpolago, ga obveščajo o podnebnih razmerah, industriji, finančah, poljedelstvu, pošljejo mu poročila glede najemnin, mezd, plač, življenjskih pogojev itd. Dobijo se na ta način naslovi vseh mogočih in zahtevanih slojev, načrti za prodajno organizacijo v različnih pokrajinah, nasveti in strokovna mnenja v vseh zadevah in za razne slučaje. Upravništvo opozori pravočasno vse v poštev prihajajoče prodajalce oglašnega predmeta, ko se sklene novo inseratno naročilo, obenem jih seveda vabi, v lastnem interesu tudi oglaševati. — Velenarocniku inseratov sestavijo časopisna podjetja ptovalne načrte za potnike, katere celo opremijo s priporočilnimi pismi. V uredniškem delu priobčujejo časopisni poučne članke o najprimernejšem prodajalnem načinu gotovih predmetov, podpirajo s tem učinek inserata, obenem se poziva trgovstvo poprijeti se »Standard« sistema. Tako daleč se je tekma že razpasla, da ni nič nenavadnega več, če puste časopisi potnika osebno spremljati k strankam. V lastnih prostorih časopisnih podjetij se prirejajo razstave, podpira se raznovrstna agitacija in obširna propaganda v korist inserenta, vse to pa brezplačno, takorekoč iz prijaznosti, ki pa je seveda zopet več ali manj prikrita reklama za lastno časopisno podjetje. Seveda



se časopisja v Ameriki povsem tudi ne strinjajo s to reklamno metodo, ki nekaterim že davno preseda, ne glede na občutne stroške, ki jih imajo v tem čudnem tekmevalnem boju. Vsekakor se pa ameriška industrija in trgovina nočeta odreči izvestnim koristim, ki jih nudi sodelovanje časopisja v protiuslugah za inseratna naročila. Kajti samo na ta način dobi ponudnik prave in zanesljive podlage za uspešno reklamno kampanjo. Da bi se pri nas uveljavila reklama v popisanem smislu, se ni bati; naša več ko skromna podjetnost take velikopoteznosti ne dopušča. Cel razvoj trgovskega obrata v Zedinjenih državah S. A. nam kaže smernico, iskati nova pota, si naročnike s posebnimi uslugami pridobiti in ohraniti, ter na ta način uspešno tekmovaliti ter v obratu napredovati. — (K. Tiejengruber.)

25 letni jubilej vrtnarske razstave v Poznanju. V dnevih od 25. septembra do 3. oktobra 1926 se bo vršila v Poznanju vrtnarska razstava, ki je hkrati jubilej njenega 25 letnega obstoja v Poznanju. Te vrtnarske razstave so bile skozi 25 let najepohalnejše in na polju vrtnarstva so za Poljsko ustvarile neprecenljive zasluge, predvsem pri vzgoji posameznih kultur. Razstava se bo delila na sledeče oddelke: 1. sadjarstvo, 2. odgoja cvetlic, 3. začimbe, 4. semena, 5. razstava cvetlic za posebno lepoto, 6. načini vzornih vrtov, 7. šopki in cvetje. — Razstavi bo priključen tudi tehnični oddelek vrtnarstva in poseben šolskobotaničen vrt. Od vrtnarstva in rastlinstva najbolj odvisen gospodarski činitelj, čebelarstvo bo prav tako na razstavi. V času razstave je pričakovati velikega obiska zlasti

iz sosednjih držav. Napovedan je tudi prihod predstavnikov vrtnarstva iz Češkoslovaške in iz drugih slovanskih krajev. Na to razstavo bi morali tudi naši vrtnarji, ker so pri nas dani vsi pogoji za procvit in reorganizacijo vrtnarstva v najmodernejšem stilu. Prilika je ugodna, da si je ob tej priliki mogoče ogledati republiko Poljsko, kajti po vseh državah je dovoljen 50% popust po železnicah. Vsa pojasnila daje zastopnik poznanskih velesejmov g. R. Golebiowski, Stari trg 19, Ljubljana, in sicer brezplačno.

Po svetu. Zadnjič omenjeni rekord v zračnem poletu brez motorja je v toliko popraviti, da se je izvršil ta polet s popotniki na krovu. Rekord brez popotnikov je daleko večji, gre nad 20 ur. — Ameriški senat je sprejel zakonski načrt, da se tekom poskusne dobe petih let zgradi 1800 aeroplanov. — Rumunski ministrski svet je sklenil, da se plača prvi obrok predvojnih dolgov avstro-ogrske monarhije, ki jih mora deloma plačati tudi Rumunija; obrok je zapadel 1. junija in znaša 90 milijonov lejev. — Ruska državna založba je izdala lani 75 milijonov knjig. Nikar se ne čudi, saj je v Rusiji nad 140 milijonov prebivalcev. Čisti dobiček je izkazan s 320.000 rublji, leto prej je bilo pa 904.000 rubljev zgube. — Turki bodo ustanovili banko za javna dela in je bil zakonski osnutek že predložen trgovskemu ministrstvu. — Pri Puju v Rumuniji so našli v neki gorski duplini ogromne sklade ptičjega gnoja; gvano mu rečemo. Gnoj so odložili netopirji in ima zelo veliko gnojilno vrednost. Za izkoriščanje skladišča se je že ustanovila posebna akcijska družba. — Rusi se spet pritožujejo nad kvaliteto

importiranih tekstilij. Od zadnjih 25 vagonov francoskih in italijanskih tekstilij, ki so prišli v Odeso, je bilo 21 popolnoma nerabnih, bodisi da blago ni bilo pravo, bodisi da je bila kvaliteta zanič. — Ruska produkcija premoga etc. je šla v aprilu vsled pričenjajočega se poljskega dela občutno nazaj; v okraju Donec so nakopali v marcu 105 milijonov pudov premoga, v aprilu 79, nafta je šla nazaj za 4.4% in je znašala 561.000 ton; manjša je tudi produkcija surovega železa in železnine vseh vrst. V maju računijo še z nadaljnjim nazadovanjem. — Kupna moč prebivalstva na Madjarskem se dviga. Pozna se to v prvi vrsti pri naročilih tekstilij, potem pa pri naročilih strojev. To je znamenje, da je sanacijska kriza premagana in da se Madjarska gospodarsko konsolidira. Živahno gibanje je opaziti v opekarski obrti, v cementni in lesni industriji. Kupna moč v mali trgovini prehaja tudi na veletrgovino. — Rumuni so izdali nove odredbe o denarju, ki ga smemo vzeti na potovanje s seboj. Tujih plačilnih sredstev sme vzeti Rumun čez mejo samo za 5000 lejev, pa naj bo to v gotovini, v čekih ali v kreditnih pismih.

Ljubljanska borza.

petek, dne 11. junija 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz 1. 1921, den. 72, bl. 73; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 300, bl. 304; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 175, bl. 200; Merkantilna ban-

ka, Kočevje, den. 100, bl. 104, zaklj. 102; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 870; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zav. za trg. in ind., Ljublj., den. 165, bl. vod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tov. in liv. d. d., Ljubljana, den. 62, bl. 70; Trbovelj. prem. družba, Ljubljana, den. 305, bl. 314; Združene papirnice Vevče, Garičane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 100; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 103, bl. 105, zaklj. 105.

Blago: Deske 18 mm, 24 mm, paral., feo meja, den. 460; trami 3/3—5/6, monte, bl. 285; celulozni les, 1 m in 2 m, 7% smreka, 3% jelka, feo meja, den. 220; hrastovi frizi od 4—9 cm, od 25 do 60 cm, feo meja, bl. 1200; pšenica, 76 kg, 2% primesi, feo vagon bačka postaja, bl. 340; koroza, feo vag. nakl. post, bl. 155; koroza, feo vag. sremska postaja, bl. 157.50; oves srbski, rešetani, feo vag. Ljubljana, bl. 220; ajda domača, feo vag. slov. p. staja, bl. 255; proso rumeno, feo vag. Ljubljana, bl. 217.50; rž, feo vagon Ljubljana, bl. 207.50.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. (8. junija 1926.) Prignalo se je 15 konj, 12 bikov, 182 volov, 322 krav in 19 telet; skupaj 550 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli (1 kg žive teže v Din) 8 do 9, poldebili voli 7.50 do 8, plemenski voli 7 do 7.50, biki za klanje 5.50 do 7, klavne krave, debele 6.50 do 8.50, plemenske krave 4.75 do 6.25, krave za klobasarje 3.50 do 4.25, molzne krave 6, breje krave 6, mlada živina 6.25 do 8.75, teleta 10. Prodalo se je 293 komadov, od teh v Avstrijo 13 komadov, v Italijo 30 komadov. Mesne cene: Volovsko meso 8 do 19 Din, telečje 12.50 do 20, svinjsko sveže meso 10.50 do 27 Din kg.

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
Izvršuje vse spedijske poste, reekspedicije, vskladiščenja, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
Izvršuje ocarinjenje, carinske reklamacije, rekorze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Liptavski ovčji sir
(majski sir)
mehak, prvovrsten v 5 kg-posodah po Din 100.— franko vsaka pošna postaja proti nakazilu zneska vnaprej.
Sirarna
ARNOLD WEISZ
VELKE ŠARLUHY (Slovaško)
Zastopniki se iščejo!

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj se rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk **Gritzner - Adler - Phönix**. Iztolam posamezne dele za stroje in kolese, igle, olje, jermena, pnevmatika. Pouk o vezenju na stroj brezplačen! — Večletne garancije! Na veliko! Ne malo!

„SAVA“
obče zavarovalna d. d.
V ZAGREBU
Lastni garancijski fond nad
Din 30.000.000.—
USTANOVITELJI:
Hrvatska eskomptna banka, Zagreb,
Jadransko-Podunavska banka d. d.,
Beograd,
Prva hrvatska štedionica, Zagreb,
Srpska banka d. d., Zagreb,
Zemaljska banka d. d., Beograd,
Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu, Sarajevo.
GENERALNI ZASTOP ZA SLOVENIJO
V LJUBLJANI
Sv. Petra cesta št. 2
Posluje v vseh zavarovalnih
strokah
Brzjavni naslov: »SIGURSAVA«.
Tel. št. 434.

Brodarsko akcionarsko društvo
Sedež: Beograd „OCEANIA“ Ravnateljstvo: Sušak
Glavno odpravništvo v Trstu.
Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov
Odhod iz Splita vsakega 1. meseca
„ Šibenika „ 4. „
„ Sušaka „ 10. „
„ Trsta „ 18. „
pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelona, Valencija, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.
Petnajstdnevna trgovska proga za Egejsko morje
iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.
Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

Za jugoslovanski patent št. 167 od 1. avgusta 1914 na:
„Stiskajući valjak za istiskivanje vode iz vlažnih komada bez kraja ili poput svoda iz drvenih vlakna ili celuloze“
se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na
ing. MILAN ŠUKLJE, Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 7.

Priznано najsolidnejša domača tvrdka
JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta št. 3.
Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. — Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblik, raglanov, površnikov, dežnih plaščev itd. po izredno nizkih cenah
Lastni krojaški atelje!
Točna postrežba! Solidne cene!
Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečna odplačila!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN, Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike!

MOTOCIKLI B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za trgovska potovanja. Nove znižane cene za 1926.
Jugo-Auto Ljubljana Tel. 236

VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA IZVRŠUJE NAJTOČNEJE
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA
SIMON GREGORČIČEVA ULICA 13
TELEFON ŠT. 552
LASTNA KNJIGOV. VEZNICA

Damske flor nogavice
v vseh barvah in vrstah od Din 48.— naprej, moške nogavice, dokolenke, olročke nogovice, volno, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za robe, obleko in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri
Petelinc Josip
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

WINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.
ZAHTEVAJTE PONUDBO!
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Javnosti!

Čevljarji iz Vojvodine na svojem zboru v Novem Sadu, dne 23. maja t. l. protestirajo proti nizkim cenam naše obutve. Pritožujejo se, da nimajo zaščitne carine.

Trdimo, da so zaščitne carine skoraj v vseh državah, toda največje so pri nas. Prinašamo pregled koliko se plača carine pri uvozu enega para pri nas in koliko v inozemstvu:

Vrsta čevljev	Kraljevina S. H. S.	Avstrija	Čehoslovaška	Rumunija	Nemčija	Holandija
Moški čevlji 850 gr	Din 60 —	Din 32—	Din 25—	Din 30—	Din 15—	Din 10—
Ženski čevlji 500 gr	85 —	25—	29—	24—	10—	6—
Otroški čevlji 360 gr	82 —	15—	23—	14—	8—	4—

V Anglijo je uvoz prost, brez kakršnekoli carine.

Dalje zahtevajo čevljarji strogo kontrolo carinjenja naše obutve in zahtevajo, da se preišče, koliko plačamo davka.

Nimamo tajnosti.

Naše delniško društvo je osnovano na podlagi zakona. Kakor takšno mora polagati javno račune.

Zaposlujemo samo domače ljudi, delamo pošteno na izpopolnjenju obrti in trgovine.

Delamo pot znižanju cen življenskih potrebščin.

Služimo stotisočem ljudi z dobrimi in cenenimi čevlji.

Plačujemo davke, plačujemo carino v milijonih.

ASEVER